

Energiemanagement plan (EMP)

t.b.v.

CO₂-Prestatieladder ambitieniveau 3

Jaarrapportage 2023 met Actieplan 2024*

*Voldoet aan de EED specificaties van de EU

Opgesteld, 08-03-2024

P. van der Heide, KAM-coördinator

Namens de directie, 08-03-2024

P. Bruinsma, directie

Inhoudsopgave

1	Inleiding	2
1.1	Algemeen	2
1.2	Kennismaking, bedrijfsprofiel	2
1.3	Definities & begrippen	3
1.4	Onderwerp en toepassingsgebied	3
1.5	Onderliggende normen en protocollen	3
2.	Organizational Boundaries	5
2.1	Organisatie grenzen	5
2.2	Organisatie omvang CO ₂ -emissies	6
3.	Reductie doelstellingen	6
3.1	Toepasselijke periode	6
3.2	Reductiedoelstellingen algemeen	6
4.	Invalshoeken	7
4.1	Invalshoek A (inzicht)	7
4.2	Invalshoek B (reductie)	7
4.3	Invalshoek C (transparantie)	7
4.4	Invalshoek D (participatie)	7
5.	Invalshoek Inzicht (1A/2A/3A)	7
5.1	Referentiejaar 2020 en rapportage periode	7
5.2	Conversie factoren	8
5.3	Afbakening emissies	8
5.4	Resultaat 2023 (Footprint verklaring)	9
5.5	Berekeningsmethode	9
5.6	Emissies	10
5.7	Onzekerheden, aannames & uitsluitingen	11
5.8	Conclusies uit Invalshoek Inzicht	11
6	Invalshoek Reductie 1b-2b-3b	11
6.1	Vaststelling CO ₂ -beleid en reductiedoelstellingen	11
6.2	Referentie brandstofverbruik in scope 1	12
6.3	Referentie elektraverbruik in scope 2	12
6.4	Referentie Business Travel en zakelijke Km's in Business Travel	12
6.5	Verantwoording reductiedoelstellingen	12
6.6	Resultaten op projecten met gunningsvoordeel	13
6.7	Conclusies invalshoek reductie	13
7	Invalshoek Transparantie 1c-2c-3c	14
7.1	Doelstellingen	14
7.2	Belanghebbenden	14
7.3	Communicatie	14
7.4	Planning	15
7.5	Risico's	16
7.6	Conclusie invalshoek Transparantie	16
8	Invalshoek Participatie 1d-2d-3d	16
8.1	SKAO	16
8.2	Cumela	17
8.3	Ten Brinke	17
8.4	Initiatieven	17
8.5	Budgetplan	17
8.6	Conclusie invalshoek Participatie	18
9	Uitvoering van de CO₂-reductiedoelstellingen	18
9.1	"plan"	18
9.2	"do"	18
9.3	"check"	18
9.4	"act"	18
9.5	Conclusie Uitvoering	19
10	Samenvatting	19

1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de organisatie van A. Rijpma, het bedrijfsprofiel en het toepassingsgebied.

1.1 Algemeen

Loonbedrijf A. Rijpma BV heeft jarenlange ervaring op het gebied van loonwerkzaamheden en verhuur van kranen en materieel.

Voor Loonbedrijf A. Rijpma BV is "Duurzaamheid" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in de initiatieven, die Loonbedrijf A. Rijpma B.V. onderneemt om gecertificeerd te zijn voor CO₂-Prestatieladder binnen de organisatie.

Dit Energiemanagement plan (hierna: EMP) is opgesteld door P. van der Heijde. Ons CO₂ beleid is erop gericht de CO₂-emissies van onze bedrijfsactiviteiten inzichtelijk te maken, te registreren, te monitoren en te reduceren. Dit gebeurt door het opstellen van reductie doelstellingen, waarin wij het energiegebruik willen reduceren ten opzichte van het referentiejaar.

In dit EMP wordt de CO₂-emissie, de voortgang van onze reductiedoelstellingen en de maatregelen geregistreerd. Dit EMP behelst de cijfers van het gehele kalenderjaar 2023 van 1 januari t/m 31 december 2023.

Dit EMP is opgesteld omdat wij, Loonbedrijf A. Rijpma BV, inzicht willen hebben in onze CO₂-emissies en tijdens de certificatieperiode van ons CO₂ systeem informatie over de huidige stand van zaken wil verschaffen.

De KAM-coördinator rapporteert de resultaten van onze emissie aan de directie

Conform ISO 50001 omvat dit EMP minimaal:

- onze energie beoordeling
- overzicht van het energieverbruik en de CO₂-emissies per scope
- vergelijking van het energieverbruik ten opzichte van het referentiejaar
- analyse van opvallende toe- en afnames van het verbruik en/of CO₂-emissie
- voortgang van en de prognose voor het behalen van de reductiedoelstelling
- eventuele aanbevelingen voor preventieve of corrigerende maatregelen
- status van eerdere preventieve of corrigerende maatregelen
- algemene ontwikkelingen.

1.2 Kennismaking, bedrijfsprofiel

Loonbedrijf A. Rijpma BV (hierna te noemen Rijpma) handelend onder die naam heeft als organisatie jarenlange ervaring op het gebied van loonwerkzaamheden en verhuur van kranen en materieel. Rijpma heeft als doel de ecologische voetafdruk zo klein mogelijk houden, een uitdaging die we graag oppakken. We maken daarom zoveel mogelijk gebruik van milieuvriendelijke en duurzame materialen.

Voor Rijpma is "Duurzaamheid" een actueel thema. Dit komt onder meer tot uiting in diverse initiatieven, die Rijpma onderneemt om zicht te certificeren (CO₂-Prestatieladder). Middels deze rapportage wil Rijpma trede 3 behouden en evalueren of de vastgestelde reductiedoelstellingen behaald zijn. Rijpma neemt daartoe initiatieven om het elektriciteit en brandstofverbruik bij uitvoering van al haar werkzaamheden te beperken en daardoor CO₂-emissie te reduceren ten gunste van onze leef- en werkomgeving.

Rijpma wil daarnaast graag weten hoe haar activiteiten/diensten integraal scoren op klimaatvriendelijkheid. Dit kan inzichtelijk worden gemaakt met behulp van een CO₂-footprint. Als eerste stap hiertoe hebben wij daarom de CO₂-footprint over de periode 2020, navolgend ook het referentiejaar genoemd, berekend.

De CO₂-footprint geeft een inventarisatie van de totale hoeveelheid uitgestoten CO₂, alsmede inzicht in de herkomst van deze emissies over de verschillende processen van Rijpma. Het nemen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de negatieve impact die onze bedrijfsactiviteiten uitoefenen op het milieu is voor Rijpma van cruciaal belang. Hier wordt invulling aan gegeven door het voeren van een actief milieubeleid geënt op voortdurend verbeteren volgens het principe van de "PDCA-methodiek". Het reduceren van de emissie CO₂ is hierbij van wezenlijk belang voor de organisatie. Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid op dit gebied willen wij uitdragen aan de hand van de richtlijnen die de CO₂-prestatieladder daarvoor aanreikt.

1.3 Definities & begrippen

Tabel 1-a: Overzicht definities & begrippen	
Broeikasgassen	Gassen die de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden, met opwarming van het aardoppervlak als gevolg.
CO ₂ -emissie	De totale massa van CO ₂ uitgestoten naar de atmosfeer over een specifieke periode.
CO ₂ -footprint	Een maat, uitgedrukt in ton CO ₂ , voor de emissie van CO ₂ als gevolg van het gebruik van fossiele brandstoffen in het verkeer, luchtvaart, transport, productie van elektriciteit en verwarming.
Scope 1, directe emissies	Directe emissies zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie, zoals emissies door eigen gasgebruik.
Scope 2, indirecte emissies	Indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren, doch die door de organisatie worden gebruikt, zoals bijvoorbeeld de emissies die vrijkomen bij het opwekken van elektriciteit in centrales.
Scope 3, overige indirecte emissies	Indirecte emissies, zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie. Voorbeelden zijn emissies die voortkomen uit de productie van ingekochte materialen (<i>upstream</i>) en het gebruik van het door de organisatie aangeboden/verkochte werk, project, dienst of levering (<i>downstream</i>).
Business Travel	Emissies ten gevolge van zakelijk reizen (personenvervoer onder werktijd). Dit wordt uitgesplit in zakelijke vlieguren, zakelijk reizen met het openbaar vervoer en zakelijke kilometers met privé voertuigen. Hoewel 'business travel' conform het GHG-protocol een scope 3 emissie categorie is, moeten deze emissies voor de CO ₂ -prestatieladder worden meegenomen in de emissie-inventaris voor eis 3.A.1. Geen aparte reductiedoelstelling en communicatiedoelstelling nodig
Eenheden t.b.v. berekeningen en doelstellingen in rapportage	Emissie CO ₂ in tonnen c.q. kilogram
Energiebeoordeling	Omvat het proces van identificatie en evaluatie van het energiegebruik binnen de organisatie. De energiebeoordeling is opgebouwd uit een analyse op hoofdlijnen van het energieverbruik (voor de organisatie als geheel naar verschillende energiebronnen) en energiegebruik en analyse van in meer detail voor het identificeren van de faciliteiten, apparaten of processen die een significante invloed of het energiegebruik hebben. Om gerichte maatregelen te kunnen nemen voor het verminderen van het energieverbruik en de daaraan verbonden kosten, is het nodig een inzicht te verkrijgen in het bestaande energieverbruik, in de verdeling ervan over de verschillende organisatiedoelstellingen, de oorzaken van energieverlies, etc. De energiebeoordeling gaat primair om het actuele verbruik. Zie ook ISO 50001 §6.3 & §A.6.3.
Maatregellijst	De maatregellijst is een niet uitputtende lijst met CO ₂ -reductiemaatregelen, onderverdeeld naar veelvoorkomende activiteiten van organisaties die deelnemen aan de CO ₂ -Prestatieladder.

1.4 Onderwerp en toepassingsgebied

Het EMP van Rijpma heeft tot doel te omschrijven hoe wij voldoen aan de certificatievoorwaarden van de CO₂ prestatieladder, hoe wij dit aantonen en inzichtelijk maken. Het EMP van Rijpma is geënt op het handboek CO₂ prestatieladder. De maatregelen zijn van beleidsmatige, organisatorische en technische aard om te voldoen aan de CO₂ prestatieladder worden binnen Rijpma tevens geborgd door een aantal gecertificeerde managementsystemen. Zie tabel 1-b.

Tabel 1-b Het management- en borgingssystemen	
Onderwerp	Norm
Kwaliteit	VKL*
Veiligheid	VCA*
Planet/milieu	CO ₂ Prestatieladder
People/Opleidingen	SBB erkend leerbedrijf

1.5 Onderliggende normen en protocollen

Dit rapport is opgesteld overeenkomstig:

- Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1, d.d. 22 juni 2020
- NEN-ISO 14064-1 Greenhouse gases – Part 1: Specification with guidance at the organization level for quantification and reporting of greenhouse gas emissions and removals”, d.d. maart 2018, paragraaf 9.3.1.
- Het data management opgenomen in Appendix C van de GHG Corporate Value Chain (scope 3) Accounting and Reporting Standard (WBCSD/WRI, september 2011).
- NEN-EN ISO 50001:2018

Handboek CO₂-prestatieladder

De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het Green House Gas (GHG)-protocol en is een instrument om bedrijven die deelnemen aan aanbestedingen te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om:

- energiebesparing
- efficiënt gebruik maken van materialen
- gebruik van duurzame energie.

NEN-EN-ISO 14064-1

Een kruisverwijzing tussen de diverse onderliggende normen is te vinden in tabel 1-c.

Tabel 1-c: kruisverwijzing ISO 14064-1 en GHG-protocol

§ in ISO 14064-1	Hfd. 9.3.1 GHG report content	Omschrijving	Hoofdstuk in dit EMP	Overig
9.3.1	A	Beschrijving van de rapporterende organisatie	1	
9.3.1	B	Verantwoordelijke persoon voor het rapport	1	P. van der Heide
9.3.1	C	Verslagperiode	3.1	01-01-23/ 31-12-23
9.3.1	D	Documentatie van de organisatorische grenzen	2.1	
5.1 & 5.2	E	Documentatie van de rapporterende grenzen, inclusief criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen	2, 3 en 5	
7	F	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂	5	
6.1 & 6.2	G	Beschrijving hoe CO ₂ -emissies en -verwijderingen worden behandeld in het verslag. De relevante biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen afzonderlijk gekwantificeerd	5	
6.3	H	Indien gekwantificeerd, directe CO ₂ -verwijdering	5	
6.1	I	Uitleg over de uitsluiting van significante GHG-bronnen of -sinks van de kwantificering	5	
7	J	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies	1 en 5	
3.1 & 6.4	K	Referentiejaar	5.1	2020
6.4	L	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data. Documentatie van de gevolgen voor de vergelijkbaarheid van zulke herberekeningen	5	
7.1	M	Verwijzing naar of beschrijving van kwantificeringsmethoden en redenen voor deze keuze	5	
7.2	N	Uitleg van wijzigingen ten opzichte van eerder gebruikte kwantificeringsmethode	5	
7.3	O	Verwijzing naar of documentatie van gebruikte emissie- of -verwijderingsfactoren	5	
9.3	P	Beschrijving van invloed van onzekerheden op de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata	5	
9.3	Q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten	5	
9	R	Verklaring dat het rapport is opgesteld in overeenkomst met ISO-14064-1	1.5	
10	S	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid	5	
9.1	T	De equivalentie-factoren, conversiefactoren (GWP-waarden) gebruikt in de berekening, inclusief de bron. Indien de GWP-waarden niet overeenkomen met het meest actuele IPCC-rapport, voeg dan de emissiefactoren of database referentie toe, inclusief bron	5	

Green House Gas-Protocol

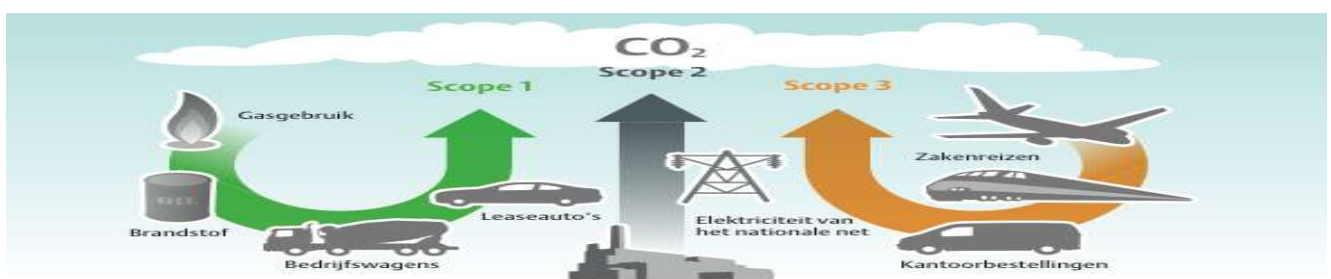
Het doel van de CO₂-Prestatieladder is om bedrijven te stimuleren de eigen CO₂-emissie (en die van hun leveranciers) te kennen en permanent te zoeken naar mogelijkheden om de impact op het klimaat te reduceren.

De CO₂-Prestatieladder is gebaseerd op het Green House Gas (GHG)-protocol en is een instrument om bedrijven te stimuleren tot CO₂-bewust handelen in de eigen bedrijfsvoering en bij de uitvoering van projecten. Het gaat daarbij met name om:

- energiebesparing
- efficiënt gebruik van materialen
- gebruik van duurzame energie

Het GHG-protocol werd gelanceerd met de dubbele doelstelling om een internationale standaard te ontwikkelen voor de verantwoording en de verslaggeving i.v.m. de uitstoot van BKG (BroeiKasGassen) door bedrijven en om deze standaard zo breed mogelijk te verspreiden. BKG zijn gassen die in onze atmosfeer de zonnestraling wel doorlaten naar het aardoppervlak, maar de terugkerende straling (warmte) tegenhouden (dit is vergelijkbaar met wat in een broeikas gebeurt vandaar de naam). Broeikasgassen werken dus als een soort deken voor de aarde. De belangrijkste broeikasgassen zijn koolstofdioxide (CO₂), methaan (CH₄) en lachgas (N₂O).

In onderstaande afbeelding 1, overzicht scopes ziet u de scopes die het GHG-Protocol onderscheidt op basis van de herkomst van het broeikasgas

Afbeelding 1: Overzicht CO₂- scopes

NEN-EN-ISO 50001: 2018

NEN-EN-ISO 50001 is bedoeld als leidraad bij het ontwikkelen van een energiemangement-systeem. Het EMP moet voldoen aan de criteria in deze norm. Zie tabel 1-d.

Tabel 1-d: opname ISO 50001 in EMP			
§ in 50001	Doel	PDCA stappen	Link met Laddereis 3.1
§ 6.3 & § A.6.3	Energiebeoordeling	Plan	2.A.3 en 3.B.2
§ 6.2 & § A.6.1	Energiedoelstellingen, -taakstellingen en actieplannen	Plan/Do	3.B.2
§ 6.6 & § 9.1 & § A.9.1	"Monitoring, meting, analyse en evaluatie van energieprestatie en het EMP" en "Plannen voor verzamelen van energiedata"	Check	3.B.2
§ 10.1	Afwijkingen & corrigerende maatregelen	Act	3.B.2

2. Organizational Boundaries

Dit hoofdstuk beschrijft de omvang van de CO₂-emissies van de gehele organisatie en de vaste verdeling van deze CO₂-emissies tussen kantoor en werklocaties. De CO₂-emissies van de gehele organisatie bepaalt tevens de bedrijfsgrootte, die dan vastligt voor de geldigheid van het certificaat.

2.1 Organisatie grenzen

Volgens het handboek CO₂-prestatieladder dient de organisatorische grens voor het bepalen van de CO₂-footprint vastgesteld te worden. Uitgangspunt voor Rijpma hierbij is dat de betreffende werkmaatschappijen direct betrokken zijn bij het veroorzaken van de CO₂-emissies en dat de activiteiten die daar mee gemoeid zijn behoren tot de core business. Wij hanteren hierbij de top-down methode vanuit het GHG-model.

Het GHG-Protocol beschrijft drie verschillende benaderingen om de grenzen van de organisatie (organizational boundary) te bepalen:

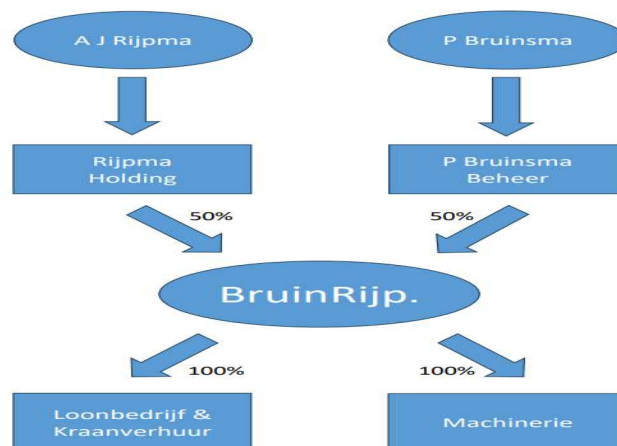
- 'Equity share': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie economisch aandeel in heeft.
- 'Operational control': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie operationele invloed op heeft.
- 'Financial control': Tot de organisatie behoren die systemen waar de organisatie financiële invloed op heeft.

Voor de bepaling van de organisatorische grenzen van Rijpma wordt de 'Operational control' benadering gevolgd. Dit betekent dat BruinRijp Beheer BV met daarin de werkmaatschappijen Loonbedrijf A. Rijpma, Loonbedrijf & kraanverhuur A. Rijpma B.V. en Rijpma Machinerie de verantwoordelijkheid neemt voor 100% van de emissies.

Voor het bepalen van de mate van de operationele beheersing van de verschillende onderdelen, heeft Rijpma de volgende drie criteria gehanteerd:

- Drie werkmaatschappijen ("Holdings" alleen financieel, geen activiteiten dus geen CO₂).
- Geen personeel (geen personeel werkzaam).
- Geen doorslaggevend belang (geen doorslaggevend belang c.q. stem in het genoemde bedrijfsdeel).

BruinRijp Beheer B.V. (geen CO₂) is de hoofdvestiging ter Woudsend, die geëngageerd is aan de eisen die worden gesteld door de CO₂ Prestatieladder van SKAO. Ons Energie Management Plan (EMP) geldt voor de gehele organizational boundary. De in afbeelding 2 getoonde organisatieonderdelen behoren tot de organisatorische grens of wel de "Organizational boundary".

Afbeelding 2: Boundary Schema BruinRijp Beheer

De Holding is opgericht om de 'Financial control' op Beheer (aandeelhouder) en voert geen werkzaamheden uit en is opgericht om de aandelen te beheren. BruinRijp Beheer B.V. kent verder geen andere bedrijven binnen de boundary waarin activiteiten worden uitgevoerd.

Tabel 2-a: KvK-gegevens

KvK-nummer	Naamstelling	Bijzonderheden
01148516	Rijpma Holding B.V.	Financiële Holding, geen werkzaamheden (geen uitstoot) 50%
81187726	Pieter Bruinisma Beheer B.V.	Financiële Holding, geen werkzaamheden (geen uitstoot) 50%
90573994	Bruinrijp Beheer B.V.	Financiële Holding, geen werkzaamheden (geen uitstoot)
73702226	Loonbedrijf A. Rijpma B.V.	Werkmaatschappij
01055968	Rijpma Machinerie B.V.	Werkmaatschappij (machines/materieel)
01024058	Loonbedrijf & Kraanverhuur A. Rijpma B.V.	Werkmaatschappij (personeel)

2.2 Organisatie omvang CO₂-emissies

In het handboek van de CO₂-prestatieladder, staat een omschrijving van de organisatieomvang gerelateerd aan de omvang van de CO₂-emissie. BruinRijp Beheer kent geen andere organisaties in de boundary waarin de activiteiten uitgevoerd worden.

Tabel 2-b: Omvang

Jaar	Editie verslaglegging	Kantoren	Projecten	Totaal	Formaat organisatie (conform tabel 4.1 handboek CO ₂ -ladder)
2023	Eindejaar	1,22	1052,97	1054,19	Klein
2023	1 ^{ste} helft	0,77	548,19	548,96	Klein
2022	Eindejaar	2,68	1120,55	1123,23	Klein
2022	1 ^{ste} helft	0,85	543,23	544,08	Klein
2021	Eindejaar	2,86	1114,94	1117,80	Klein
2021	1 ^{ste} helft	0,89	581,33	589,76	Klein
2020 (referentiejaar)	Eindejaar	2,95	1103,67	1106,62	Klein
2020 (referentiejaar)	1 ^{ste} helft	0,95	544,27	545,22	Klein
Criteria voor formaatkeuze		- kleine organisatie produceert ≤ 500 ton vanwege kantoren alsmede ≤ 2.000 ton vanwege projecten			
Consequentie uit formaatkeuze		- eisen 5.A.2-2, 5.A.3, 4.C, 5.C, 4.D en 5.D van Handboek CO ₂ -Prestatieladder versie 3.1 zijn niet van toepassing			

3. Reductie doelstellingen

Dit hoofdstuk beschrijft de totale massa van de CO₂-emissies over een specifieke periode en de mogelijke reductie middels doelstellingen en mogelijke maatregelen om deze te kunnen reduceren

3.1 Toepasselijke periode

Tabel 3-a: Toepasselijkheden

Periode van toepassing	Januari t/m December 2023
Toepasselijke conversiefactoren	CO ₂ -emissiefactoren wijzigingsoverzicht 2023

3.2. Reductiedoelstellingen algemeen

De reductiedoelstellingen van Rijpma hebben op dit moment betrekking op scope 1, scope 2 en Business Travel gerelateerd aan certificatie niveau 3.

Twee belangrijke uitgangspunten voor de reductiedoelstellingen zijn als volgt:

- realistisch van aard
- gericht op besparingen.

Reductie doelstellingen

- Scope 1: totaal 63 % in 2028 t.o.v. 2020
- Scope 2: totaal 36 % in 2028 t.o.v. 2020

Tabel 3-b: Beschrijving van de Scopes

Scope	Omvat
Scope 1	Alle directe emissies, emissies die direct door de eigen organisatie worden uitgestoten. Het gaat hier bijvoorbeeld om het gasverbruik van het pand en het brandstofverbruik voor het wagenpark en overig materieel. Een aparte groep in scope 1 zijn airco's en koelapparatuur. Zij stoten niet direct CO ₂ uit maar lekken naar de lucht wel koelvloeistof-dampen die tot de broeikasgassen gerekend worden.
Scope 2	Alle indirecte emissies, ofwel emissies die al zijn uitgestoten voor een grondstof die door de organisatie wordt verbruikt. Voorbeelden hiervan zijn het elektriciteitsverbruik (op de centrale verbrandt men fossiele brandstoffen om elektriciteit op te wekken), brandstofverbruik van zakenreizen met een auto of met het vliegtuig.
Business Travel	Emissies ten gevolge van zakelijk reizen (personenvervoer onder werktijd). Dit wordt uitgesplitst in zakelijke vlieguren, zakelijk reizen met het openbaar vervoer en zakelijke kilometers met privé voertuigen. Hoewel 'business travel' conform het GHG-protocol een scope 3 emissie categorie is, moeten deze emissies voor de CO ₂ -prestatiladder worden meegenomen in de emissie-inventaris voor eis 3.A.1.

Tabel 3-c: Reductiedoelstellingen per opvolgend jaar t.o.v. referentiejaar

Scope	Eindresultaat	Reductie-doelstelling per opvolgend jaar (%)										Verantwoordelijkheid
		2028	'20	'21	'22	'23	'24	'25	'26	'27	'28	
1	63 %	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	Directie
2	36 %	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	Directie

4. Invalshoeken

In de volgende paragrafen wordt een beknopte uitleg van de invalshoeken op basis van de CO₂-prestatieladder handboek 3.1 gerelateerd aan certificatieniveau 3 gegeven.

4.1 Invalshoek A (inzicht)

Er is momenteel de wens om gecertificeerd te blijven op trede 3. De emissies van scope 1 & 2 zijn berekend en in dit EMP omschreven.

De emissies van de Business Travel zijn niet meegenomen in de berekening omdat er geen Business Travel is.

4.2 Invalshoek B (reductie)

De doelstelling omtrent CO₂-reductie zijn beschreven in hoofdstuk 6 "Reductie". Wij willen hierbij wel laten optekenen dat een toenemend werkaanbod resulteert in een toename van het diesel gebruik.

4.3 Invalshoek C (transparantie)

Interne maar ook externe communicatie maakt een belangrijk deel uit van het EMP. Dit onderwerp is omschreven in hoofdstuk 7 "Transparantie".

4.4 Invalshoek D (participatie)

Op de hoogte blijven van markt initiatieven omtrent CO₂-reductie is essentieel onderdeel van de dagelijkse gang van zaken. Wij streven erna om meerdere mogelijkheden tot CO₂-reductie te onderzoeken. Daarom participeren wij in netwerken en nemen deel aan brancheverenigingen en initiatieven. Inhoudelijk wordt dit in hoofdstuk 8 besproken.

5. Invalshoek Inzicht (1A/2A/3A)

In dit hoofdstuk wordt de opgedane inzichten onder de invalshoek inzicht uitgebreid behandeld.

5.1 Referentiejaar 2020 en rapportage periode

Om inzicht te verschaffen op certificatieniveau 3 van de CO₂-prestatieladder heeft Rijpma de CO₂-emissies van het kalenderjaar **2020** in kaart gebracht. De berekeningen die ten grondslag ligt aan de cijfers, worden vanaf 2020 elk afzonderlijk jaar uitgevoerd. Voor de berekeningen zijn de volgende gegevens noodzakelijk.

- een beschrijving van de scopes, welke energiebronnen worden meegenomen
- de verbruiken per energiebron
- de overzichtslijst van alle facturen per energiebron
- de conversiefactoren

De eerste stap is het inzichtelijk maken van de energiebronnen en energieconsumptie, de energiebeoordeling, van de organisatie. Op basis van dit inzicht wordt beoordeeld bij welke energiebronnen een reductie van de CO₂-emissies behaald kan worden.

Jaarlijks wordt beoordeeld of het inzicht in de energieconsumptie actueel is. De taken en verantwoordelijken voor deze energieconsumptie is in onderstaande tabel 5-a vastgelegd.

Tabel 5-a: Taken en verantwoordelijkheden			
Verzamelen emissie gegevens/ inventarisatie	Taak	Halfjaarlijks	KAM-coördinator & administratie
Interne controle emissie inventarisatie	Taak	Halfjaarlijks	KAM-coördinator & externe adviseur
Accorderen emissie inventarisatie	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Opstellen EMP	Taak	Jaarlijks	KAM-coördinator & externe adviseur
Evaluatie EMP	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	KAM-coördinator

De volgende stap is voor het kwantificeren van de CO₂-emissies, er wordt gebruik gemaakt van Excel sheet waarin de verbruiken, middels maandelijks registraties, worden ingevuld en de CO₂-emissies worden berekend. Voor de berekening worden de emissiefactoren van de Well to Wheel (WTW) gebruikt.

5.1.1 Energiebeoordeling Referentiejaar

Tabel 5-b: Inventarisatie referentiejaar 2020					
Energiestroom	Emissiefactor	Hoeveelheden	Eenheid	Emissie in ton	in %
Brandstoffen					
Diesel	3,468	315588	Liter	1094,46	97,49
Aspen	2,821	105	Liter	0,30	0,03
Smeerolie*	3,035	1260	Kg	3,82	0,34
Overige olie*	2,947	1133	kg	3,34	0,30
Propaan heftruck	1,725	1016	Liter	1,75	0,16
		Totaal verbruik brandstoffen		1103,67	ton CO ₂
Elektra					
Afgenomen Elektriciteit (grijs)	0,456	23172	kWh	10,57	0,94
Opgewekte Elektriciteit (groen)	-	56	kWh		
		Totaal verbruik Elektra		10,57	ton CO ₂
Aardgas					
Aardgas	2,079	4013	m ³	8,34	0,74
		Totaal verbruik Aardgas		8,34	ton CO ₂
		Totaal verbruik Energieconsumptie		1122,58	ton CO ₂

*gemiddelde dichtheid van 0,9 gehanteerd

5.1.2 Emissie inventarisatie referentiejaar 2020

Tabel 5-c Emissies referentiejaar 2020					
Energiestroom	Emissiefactor	Hoeveelheden	Eenheid	Emissie in ton	in %
Scope 1					
Diesel	3,468	315588	liter	1094,46	97,60
Aspen	2,821	105	liter	0,30	0,03
Smeerolie*	3,035	1260	Kg	3,82	0,34
Overige olie*	2,947	1133	Kg	3,34	0,35
Propaan heftruck	1,725	1016	liter	1,75	0,17
Aardgas	2,079	4013	m ³	8,34	0,71
		Totaal verbruik scope 1		1112,01	ton CO ₂
Scope 2					
Afgenomen Elektriciteit (grijs)	0,456	23172	kWh	10,57	0,97
Opgewekte Elektriciteit (groen)	-	56	kWh		
		Totaal verbruik scope 2		10,57	ton CO ₂
Business Travel					
Business travel regionaal	0,234	0	Km	0	0
Zakelijke km met privé-voertuig	0,193	0	Km	0	0
		Totaal verbruik Business Travel		0	ton CO ₂
		Totaal verbruik scope 1, 2 en Business travel		1122,58	ton CO ₂

*gemiddelde dichtheid van 0,9 gehanteerd

5.1.3 Business travel

Uit de inventarisatie van de energiestromen is gebleken dat er geen zakelijke vluchten, zakelijke kilometers met privé voertuigen aanwezig zijn. Alle ritten worden uitgevoerd met bedrijfsvoertuigen en er wordt niet gevlogen binnen Rijpma.

5.1.4 Projecten met gunningsvoordeel referentiejaar 2020

Er waren in 2020 geen projecten met CO₂ gunningsvoordeel.

5.2 Conversie factoren

We hanteren de Well-to-Wheel benadering en maken gebruik van de conversiefactoren van <https://www.co2emissiefactoren.nl/>

5.3 Afbakening emissies

We maken gebruik van het GHG-protocol voor de scope indeling. Deze maakt onderscheid tussen 3 bronnen van emissies en 2 categorieën, zie tabel 5-d.

Tabel 5-d: Kader achtergrond emissies		
Uitleg m.b.t. scope 1, 2 en Business Travel		
Scope 1	Scope 2	Business Travel
Scope 1-emissies ("directe emissies") zijn emissies die worden uitgestoten door installaties die in eigendom zijn van of gecontroleerd worden door de organisatie.	Scope 2-emissies ("indirecte emissies") zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit, warmte en koeling en stoom in installaties die niet tot de eigen onderneming behoren.	Business travel-emissies ("overige indirecte emissies") zijn emissies die ontstaan als gevolg van de activiteiten van de organisatie maar die voortkomen uit bronnen die geen eigendom van de organisatie zijn noch beheerd worden door de organisatie.
Toepassingen in scope 1	Toepassingen in scope 2	Toepassingen in Business travel
Gas (m ³) Propaangas (kg) Benzine Diesel Aspen Mengsmering	Grijze elektriciteit Groene elektriciteit Stadsverwarming	Zakelijke Km in privé voertuigen Zakelijke vliegreizen Zakelijke reizen met openbaar vervoer

5.4 Resultaat 2023 (Footprint verklaring)

Tabel 5-e: Footprint 2023				
Emissie	Scope	Emissie in tonnen		Bijzonderheden
Eigen directe emissie	1		1060,50	
Eigen indirecte emissie	2		2,36	
Business travel	BT		-	
Totaal ton CO ₂ per jaar			1062,86	Totaal gewerkte uren: 42221

5.4.1 Energie beoordeling 2023

Tabel 5-f: Inventarisatie energieverbruik 2023					
Energiestroom	Emissiefactor	Hoeveelheden	Eenheid	Emissie in ton	in %
Brandstoffen					
Diesel	3,468	298275	Liter	1034,42	97,32
Diesel B7	3,256	2120	Liter	6,90	0,65
Aspen	2,821	15	Liter	0,04	0,004
Smeerolie*	3,035	1508	Kg	4,58	0,43
Overige olie*	2,947	2374	Kg	7,00	0,66
Acetyleen, protegon	0,564	50	Liter	0,03	0,003
Totaal verbruik brandstoffen				1052,97	ton CO ₂
Elektra					
Afgenomen Elektriciteit (grijs)	0,456	5166	kWh	2,36	0,22
Afgenomen Elektriciteit (groen)**	-	13756	kWh	-	-
Opgewekte Elektriciteit (groen)	-	35000	kWh	-	-
Totaal verbruik Elektra				2,36	ton CO ₂
Aardgas					
Aardgas	2,079	3626	m ³	7,54	0,71
Totaal verbruik Aardgas				7,54	ton CO ₂
Totaal verbruik Energieconsumptie				1062,86	ton CO ₂

*gemiddelde dichtheid van 0,9 gehanteerd

** van 1-03-2023 t/m 1-10-2023 is er een mix van Nederlandse Wind& zon afgenomen, daarna is het contract omgezet in 100% NL Wind energie.

5.4.2 Emissie inventarisatie jaar 2023

Tabel 5-g: CO ₂ -emissie jaar 2023					
Energiestroom	Emissiefactor	Hoeveelheden	Eenheid	Emissie in ton	in %
Scope 1					
Diesel	3,468	298275	liter	1034,42	97,33
Diesel B7	3,256	2120	Liter	6,90	0,65
Aspen	2,821	15	Liter	0,04	0,004
Smeerolie*	3,035	1508	Kg	4,58	0,43
Overige olie*	2,947	2374	Kg	7,00	0,66
Acetyleen, protegon	0,564	50	Liter	0,03	0,003
Aardgas	2,079	3626	m ³	7,54	0,71
Totaal verbruik scope 1				1060,50	ton CO ₂
Scope 2					
Afgenomen Elektriciteit (grijs)	0,456	5166	kWh	2,36	0,22
Afgenomen Elektriciteit (groen)	-	13756	kWh	-	-
Opgewekte Elektriciteit (groen)	-	35000	kWh	-	-
Totaal verbruik scope 2				2,36	ton CO ₂
Business travel					
Business travel regionaal	0,234	0		-	-
Zakelijke Km met Privé voertuig	0,193	0		-	-
Totaal verbruik Business Travel				-	ton CO ₂
Totaal verbruik scope 1, 2 en Business Travel				1062,86	ton CO ₂

*gemiddelde dichtheid van 0,9 gehanteerd

** van 1-03-2023 t/m 1-10-2023 is er een mix van Nederlandse Wind& Zon afgenomen, daarna is het contract omgezet in 100% NL Wind energie.

5.4.3 Business travel jaar 2023

Uit de inventarisatie van de energiestromen is gebleken dat er geen zakelijke vluchten, zakelijke kilometers met privé voertuigen aanwezig zijn. Alle ritten worden uitgevoerd met bedrijfsvoertuigen en er wordt niet gevlogen binnen Rijpma.

5.4.4 Projecten met gunningsvoordeel 2023

Er is in 2023 ingeschreven op, maar er zijn geen projecten met CO₂ gunningsvoordeel aangenomen.

5.5 Berekeningsmethode

Voor het kwantificeren van de CO₂-emissies wordt gebruik gemaakt van Excel sheet waarin de verbruiken, middels maandelijks registraties van de facturen (administratie), worden ingevuld.

Ter controle en verificatie worden er (maandelijks en/of jaarlijks) overzichten van de leverancier opgevraagd.

De verbruiken worden vermenigvuldigd met de emissiefactoren van de Well to Wheel (WTW) methode.

De emissies van alle scopes worden bij elkaar opgeteld om de volledige CO₂-emissies te verkrijgen.

Deze berekening vindt halfjaarlijks en jaarlijks plaats.

Ter verificatie van de juistheid van de berekende CO₂-emissies vindt plaats door een onafhankelijke adviseur die de facturen en overzichtsjijst steekproefsgewijs controleert. Deze controle wordt in de interne controle in de interne audit geregistreerd.

5.6 Emissies

Alle werkmaatschappijen van de Holding zijn gevestigd aan de Vosseleane te Woudsend.

Verbruiken gas & elektriciteit

De grootste energieconsumptie in het gebouw is het verbruik van elektriciteit en aardgas, deze worden gespecificeerd op een verzamelnota's van de leverancier.

Verbruiken brandstoffen

De overgrote bijdrage aan de CO₂ footprint wordt geleverd door het gebruik van brandstoffen en met name het diesel gebruik.

De verbruiksgegevens worden gespecificeerd door de facturen van de leveranciers. De hoeveelheden op de facturen worden in een verzamel sheet geregistreerd per brandstofsoort. Ter controle worden de overzichtsjijsten van de hoeveelheden opgevraagd bij de leveranciers.

Verbruiken Business Travel

In deze categorie zijn geen verbruiken geregistreerd omdat er niet gereden wordt met de privé voertuigen, geen overige zakelijke reizen met privé voertuigen en/of zakelijk vliegwezen.

Verbruiken overig

De verbruiken van koudemiddelen in airco's worden niet geregistreerd omdat het koudemiddel (R410, etc.) bijna geen CO₂-emissies uitstoot.

De verbruiken van Aspen en Acetyleen zijn minimaal.

De verbruiksgegevens worden gespecificeerd door de facturen van de leveranciers en worden geregistreerd bij de brandstoffen en volgt dezelfde route. Overzichtsjijsten worden niet opgevraagd.

5.6.1 kantoren en bedrijfshallen

Het gebouw aan de Vosseleane bestaat uit een in pandig woonhuis en kantoor met bedrijfshallen.

Omdat de verbruiken niet zijn uitgesplitst op de verzamelnota's is een schatting gemaakt van het totale verbruik van gas en elektriciteit in het woonhuis en kantoor met bedrijfshallen.

Het elektriciteit in de bedrijfshallen betreft 10% van het totale verbruik.

Er is geen gasverbruik in de bedrijfshallen, 0% van het totale verbruik.

Het elektriciteit in de kantoren betreft 10% van het totale verbruik

Het gasverbruik in de kantoren betreft 10% van het totale verbruik

De overige verbruiken worden door het in pandige woonhuis: 80% van de elektriciteit en 90% van het gasverbruik.

Deze percentage worden niet meegenomen in de emissie berekening omdat deze niet tot de boundary behoort.

	ton CO ₂
Kantoren	0,99
Bedrijfshallen	0,24
Totaal	1,22

5.6.2 brandstoffen

Het gebruik van brandstoffen vormt de grootste bron van de CO₂-emissies, met name het gebruik van fossiele diesel.

	ton CO ₂
Diesel	1034,42
Diesel B7	6,90
Aspen	0,04
Smeerolie*	4,58
Overige olie*	7,00
Acetyleen, Protegon	0,03
Totaal	1052,97

5.6.3 Business Travel

Er worden geen zakelijke vluchten en/of zakelijke km met privé voertuigen gereden. De eventuele gereden km als de gevlogen km worden bepaald door de inkoopnota's en declaraties. Woon/werk verkeer is niet in kaart gebracht.

Tabel 5-j: CO₂-emissie door Business Travel 2023	
	ton CO ₂
Gereden kilometers	--
Totaal	--

5.6.4 overige emissiebronnen

De verbruiken van koudemiddelen van de airco's en in de bedrijfswagens is marginaal en zijn niet meegenomen in de CO₂-emissie.

Er wordt Aspen, Acetyleen/ Protegon gebruikt. Dit verbruik is echter marginaal. Per 2023 worden deze niet meer meegenomen in de emissie-inventaris.

5.7 Onzekerheden, aannames & uitsluitingen

Gezien de absolute waarden die wij voor de berekening hanteren, bestaan voor het kalenderjaar 2023 weinig onzekerheden omtrent de CO₂-emissie in scopes 1 en 2. Mogelijke onnauwkeurigheid van het gas – en elektraverbruik kan in de scheiding tussen bedrijfshal, kantoor en in pandige woning zitten. De in pandige woning betreft aardgas en elektra via de aansluiting in het bedrijfshal/kantoor. Er vindt geen tussenmeting plaats (geen meter tussen woonhuis en bedrijfspand). Voor de volledigheid is het geheel meegenomen. De periode die inzichtelijk is volgens de eindnota energieleverancier, deze loopt niet volgens het kalender jaar. Er is in maart 2023 een slimme meter geplaatst voor de elektra, de gas meterstand wordt maandelijks genoteerd. Gas- en elektriciteitsverbruik is vastgesteld op basis van de overzichten van de leverancier en genoteerde meterstanden.

De overige emissiebronnen koudemiddelen, Aspen, Acetyleen/ Protegon worden uitgesloten omdat deze hoeveelheden minimaal zijn.

5.8 Conclusies uit Invalshoek Inzicht

In scopes 1 & 2 is het inzicht naar behoren. Er zijn voldoende middelen beschikbaar gesteld om alle benodigde emissies in kaart te brengen. Hierdoor krijgen wij als organisatie een duidelijk beeld van alle emissies die wij uitstoten.

6 Invalshoek Reductie 1b-2b-3b

In dit hoofdstuk worden de reductiedoelstellingen en de geboekte reductievoortgang per scope behandeld. Waarbij wordt gerefereerd aan de invalshoek reductie van de CO₂-prestatieladder.

6.1 Vaststelling CO₂-beleid en reductiedoelstellingen

Het beleid van Rijpma omvat o.a. m.b.t. CO₂-reductie:

- Het opstellen van reductiedoelstellingen en kengetallen volgens de CO₂-prestatieladder
- De jaarlijkse beoordeling van de behaalde reducties a.d.h.v. de doelstellingen
- Het opstellen van toekomstige reductie initiatieven en analyseren van de mogelijke uitvoering met name het gebruik van groene energie en alternatieve brandstoffen
- Het beschikbaar stellen van de benodigde middelen voor onze reductiedoelstellingen
- Het motiveren en verhogen van het bewustzijn van onze personeelsleden om bij de uitvoering van onze activiteiten onze reductiedoelstellingen te behalen
- Het monitoren en registreren van onze energie/ brandstof verbruiken en het voeren van een correcte administratie
- De publicatie van ons (half) jaarlijks energiemangementplan, ons reductiebeleid, initiatieven, participatie en overige documenten m.b.t. onze reductiedoelstellingen
- Participatie aan reductiedoelstellingen binnen onze belangenorganisatie en het mede uitvoeren van deze doelstellingen
- Kennis en informatiedeling met onze toeleveranciers en ketenpartners
- Selectie van toeleveranciers op MVO-basis om onze diensten te verduurzamen
- Helder en duidelijke communicatiestructuren zowel intern als extern zodat onze reductiedoelstellingen bekend en nageleefd kunnen worden

De algemene doelstelling van het energiemangementstelsel is om te komen tot een continue verbetering van de energie-efficiëntie en vermindering van de CO₂-emissie door de bedrijfsactiviteiten.

De reductie doelstellingen van Rijpma zijn gerelateerd aan ambitieniveau 3:

- Scope 1** 63 % CO₂-reductie in 2028 t.o.v. 2020.
Scope 2 36 % CO₂-reductie in 2028 t.o.v. 2020.

We kunnen reducties bereiken door het inzetten van technische maatregelen zoals:

- Effectief onderhoud materieel
- Inzet van elektrisch aangedreven gereedschap/materieel
- Aankoop van materieel met schonere motoren

Organisatorische maatregelen kunnen zijn:

- Voertuig-planning en -onderhoud

- Samen rijden, carpooling en vertrek van verzamelplaatsen
- Monitoren rijgedrag werknemers
- Bewustwording vergroten

Inkoop maatregelen

- Verder uitbreiding geëlektrificeerd of waterstof aangedreven materieel
- Inkoop van biodiesel HVO

6.2 Referentie brandstofverbruik in scope 1

Reductie op het verbruik van fossiele brandstoffen is een meerjarige doelstelling.

Reductiemaatregelen scope 1, **vetgedrukte maatregelen zijn geïmplementeerd**

- **Door training, onderhoud, gedragsmodificatie en investeringen**
- **Aankoop van materieel met euro 6 motoren**
- Onderzoek en uitbreiding van alternatieve energiebron voor materieel en voertuigen (elektra waterstof e.d.)
- **Inzet kansen en reductieschema en maatregelenlijst**
- **Bewustwording in het gebruik van energie**
- **Bewustwording m.b.t. gebruik van fossiele brandstoffen**
- Inkoop van Biobrandstoffen
- **Het nieuwe stallen**
- **Het nieuwe rijden**
- **Samen rijden, carpooling en vertrek van verzamelplaatsen**
- Monitoren rijgedrag
- Monitoren brandstofverbruik
- Controle bandenspanning
- Passend onderhoud en monitoren materieel

6.3 Referentie elektraverbruik in scope 2

Reductie van het verbruik van elektra is een uitdaging omdat als we willen overstappen op elektrisch aangedreven materieel ons verbruik zal toenemen. Deze CO₂-emissies zijn door het gebruik van de eigen opgewekte zonne-energie al flink gereduceerd is.

Reductiemaatregelen scope 2 **vetgedrukte maatregelen zijn reeds geïmplementeerd**

- Oude armaturen vervangen door Ledverlichting
- **Inkoop Nederlandse groene stroom**
- **Eigen energie opwekken d.m.v. via plaatsing van zonnepanelen**
- Vervangen oude apparatuur (PC, printer e.d.)
- **Inzet kansen en reductie schema en maatregelenlijst**

6.4 Referentie Business Travel en zakelijke Km's in Business Travel

Er is geen reductiedoelstelling afgesproken dus ook geen resultaat

6.5 Verantwoording reductiedoelstellingen

Voor elke reductiedoelstelling zoals eerder genoemd in paragraaf 6.1 en in het kansen & reductieschema is een verantwoordelijke persoon vastgesteld. Deze zorg dat eens per half jaar gerapporteerd wordt over de voortgang en de resultaten per reductiedoelstelling. Ieder rapportage moment wordt voor verspreiding voorgelegd aan de directie.

Tabel 6-a: Taken verantwoordelijkheden en bevoegdheid			
Uitvoeren onderzoek naar energiereductie	Taak, verantwoordelijk	Halfjaarlijks	KAM-coördinator
Bepalen CO ₂ -reductiemaatregelen	Taak	Halfjaarlijks	KAM-coördinator, directie
Accorderen van doelstellingen	Bevoegdheid	Jaarlijks	Directie
Realiseren CO ₂ -reductie doelstellingen	Verantwoordelijk	Doorlopend	KAM-coördinator, medewerkers, directie
Monitoring & evaluatie voortgang CO ₂ -reductie	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	KAM-coördinator, adviseur
Uitvoeren interne audit	Taak, verantwoordelijk	Jaarlijks	Adviseur

Realistische doelstelling

Wij hebben realistische doelstellingen opgesteld. Voor 2028 willen we deze realiseren. Wij zullen deze doelstellingen komend jaren monitoren en eventueel bijstellen indien blijkt dat de reductie doelstellingen al behaald zijn.

Tabel 6-b: Doelstellingen emissiereducties				
Reducties t.o.v. het referentiejaar				
Doel	2028	2023	Resultaat	Verantwoordelijk
Scope 1	63%	7%	De doelstelling is niet behaald	Directie
Scope 2	36%	4%	Doel is behaald, door het inkopen van groene stroom	Directie

Wij kijken nu naar de reductie voortgang van 2023 t.o.v. het referentiejaar, zie tabel 6-c.

Tabel 6-c: Reductie voortgang CO₂-emissie uitgedrukt in tonnen					
Emissie locatie	Referentiejaar 2020	2021	2022	2023	Reductie huidig jaar in % t.o.v. referentiejaar
Kantoren	2,95	2,86	2,68	1,22	Reductie 58,44%
Werken/ Productie	1103,67	1114,94	1120,55	1052,97	Reductie 4,59%
Totaal	1106,62	1117,80	1123,23	1054,12	Reductie 4,74%
Voortgang aantal werkuren					
	Referentiejaar 2020	2021	2022	2023	
Totaal gewerkte uren	48721	47994	47128	42220	Reductie 13,34%
Reductie voortgang per scope uitgedrukt in tonnen					
Emissie scope	Referentiejaar 2020	2021	2022	2023	Reductie huidig jaar in % t.o.v. referentiejaar
Scope 1	1112,01	1123,20	1127,63	1060,50	Reductie 4,63%
Scope 2	10,57	10,16	9,85	2,36	Reductie 77,71%
Business travel	-	-	-	-	-

6.5.1 scope 1

Er is een reductie van 4,64% t.o.v. het referentiejaar.

Dit is verklaren door een afname van het gebruik van diesel en afname van aardgasverbruik.

6.5.2 scope 2

Er is een reductie van 77,71% t.o.v. referentiejaar.

Dit is het verklaren door de inkoop van groene stroom.

Ambitie

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om reductiedoelstellingen op te stellen die zowel ambitieus als realistisch zijn. Daarom is voor het opstellen van de doelstelling onderzocht welke maatregelen en doelstellingen sectorgenoten ambiëren. schat zichzelf op het gebied van CO₂-reductie in als boven in de middenmoot vergeleken met sectorgenoten.

Maatregelenlijst

Het verhogen van de scores op de maatregelenlijst van SKAO is een doel op zich. Volgens de maatregelenlijst van SKAO behaald Rijpma een overall gemiddelde score:

Tabel 6-d: Score maatregelenlijst SKAO				
Score geïmplementeerd	Nog implementeren/staat open	A-score	B-score	C-score
2023 / 18 categorieën	9 categorieën	3	4	2
2024				

Enkele voorbeelden van sectorgenoten, die in het bezit zijn van het CO₂-bewust Certificaat hebben de volgende doelstellingen:

Tabel 6-e: Vergelijking reductiedoelstellingen met sectorgenoten				
Organisatie	Organisatie-omvang/ emissie	Bedrijfsactiviteiten	Scope 1	Scope 2
Loonbedrijf Stuu, Zevenhuizen	Midden, 2878,0 ton CO ₂ (2022)	Loonwerk, grondverzet & infra, cultuurtechnisch & civiel werk, transport & recycling	5% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet	70% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet
Loonbedrijf Mulderij, Noordscheschut	Klein, 136 ton CO ₂ (2022) 1 ^{ste} helft 2023, 50,35 ton CO ₂	Grondverzet, cultuurtechnische werkzaamheden (drainage-aanleg, plaatsen beschoeiing, maaiwerk en slotenonderhoud)	2% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet	4% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet
Sjoerd Nauta, Grou	Klein, 1208,9 ton CO ₂ (2022)	Loonwerk, grondverzet, materieelverhuur en bouwstoffenhandel	5% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet	100% reductie in 2025 t.o.v. 2021 in ton per omzet

Uit benchmarking, zie bovenstaande tabel, is gebleken dat Rijpma in de middelmoet ligt qua reductie doelstelling. De doelstelling van maatregelen van Rijpma zijn gelijkwaardig t.o.v. sectorgenoten.

6.6 Resultaten op projecten met gunningsvoordeel

We hebben nog geen projecten met gunningsvoordeel binnengehaald. Graag komen wij in contact met opdrachtgevers en partners waarbij wij onze aanpak in beeld kunnen brengen en samen besparen op de CO₂-emissie.

6.7 Conclusies invalshoek reductie

De doelstelling voor scope 1 is niet behaald

Hoewel we reductie hebben behaald voldoen we niet aan de doelstelling. De gekozen reductiedoelstelling is te ambitieus. De reductiedoelstelling voor scope 1 moet opnieuw vastgesteld worden.

De doelstelling voor scope 2 is behaald

De reductiedoelstelling is ruimschoot behaald door de inkoop van 100% Nederlandse wind.

De reductiedoelstelling voor scope 2 moet ambitieuzer gedefinieerd worden

7 Invalshoek Transparantie 1c-2c-3c

Het doel van dit hoofdstuk is om onze communicatie omtrent de CO₂ prestatieladder vast te leggen. Hiermee kunnen wij onze interne en externe belanghebbenden informeren over onze reductie doelstellingen en de behaalde resultaten. Naast het algemene doel van informeren willen we met onze interne communicatie het bewustzijn bij onze medewerkers m.b.t. energieverbruik en dus onze CO₂-emissie verhogen.

7.1 Doelstellingen

Het opstellen van een EMP en reductiedoelstellingen is een stap in de goede richting van het daadwerkelijk reduceren van onze CO₂-emissies. Communicatie omtrent ons doel, onze ingeslagen weg en de behaalde resultaten is echter net zo belangrijk. Transparant en open communiceren zijn hierbij de sleutelwoorden om het draagvlak bij personeel en stakeholders te creëren en te vergroten. We hanteren voor zowel de interne als externe communicatie dezelfde eerdergenoemde normen. Hiermee tonen wij onze maatschappelijke verantwoordelijkheid voor onze bedrijfsactiviteiten en de wil om de activiteiten met zo min mogelijk belasting voor mens en milieu te volbrengen. Naast het milieuaspect heeft het terugdringen van ons energiegebruik, bedrijfseconomisch gevolgen t.a.v. het verlagen van onze energiekosten

Taken	Taak/bevoegdheid	Frequentie	Verantwoordelijke
Aanleveren informatie nieuwsberichten	Taak	Halfjaarlijks	KAM-coördinator, directie
Actualiseren website	Taak, bevoegdheid	Halfjaarlijks	KAM-coördinator
Actualiseren pagina SKAO-website	Taak, bevoegdheid	Jaarlijks	KAM-coördinator
Bijhouden communicatie in-extern	Taak, bevoegdheid	Halfjaarlijks	KAM-coördinator, directie
Goedkeuren van interne/externe communicatie	Bevoegdheid	Halfjaarlijks	Directie

7.2 Belanghebbenden

In onderstaande tabel worden onze belanghebbende opgesomd met de mate van invloed die zij kunnen uitoefenen op onze CO₂-reductie mogelijkheden.

Interne belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Directie (aandeelhouders)	Eigenaar/beslissers/ kennisdrager en communiceert de kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid.
Medewerkers	Uitvoeren van werken/ ontvanger en bevestiger van kennis door praktische uitvoering.	Groot. Voert het beleid uit. Conformereren zich aan reductie
Externe belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Opdrachtgevers (niet overheid)	Uitvoeren van projecten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Aanbestedende overheid	Projecten, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid/gunningscriteria
Financiële instellingen	Beheer transacties en kapitaal/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf beleid
Leveranciers, transporteurs	Distributieketen/ weinig praktische kennis	Klein. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Onderaannemers	Specialisatie of buffer krachten/ weinig praktische kennis	Middelgroot. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid
Overige, particulieren	Sponsoring, deelname, participatie/ weinig praktische kennis	Klein. Streeft zelden aantoonbaar naar CO ₂ -reductie. Voert zelf geen beleid. Willen zo weinig mogelijk overlast
Indirecte belanghebbenden	Relatie/kennis	Mate van invloed
Overheid	Wetgeving, kennisdrager theorie en praktische kennis	Groot. Streeft naar CO ₂ -reductie. Beleid/gunningscriteria
SKAO	Eigenaar en beheerder CO ₂ -Prestatieladder	Groot, Verantwoordelijk voor het gebruik, de doorontwikkeling van het certificeringsschema en stimuleert bedrijven en overheden om CO ₂ -emissie te reduceren. (Doel, klimaatneutraal bedrijfsleven)

7.3 Communicatie

Voor het bereiken van de verschillende groepen belanghebbenden hebben wij diverse typen media geselecteerd. De selectie is gebaseerd op de onderverdeling in interne en externe communicatie c.q. belanghebbenden.

Interne communicatie

Onze interne communicatie middels:

- Facebook
- Toolboxen
- Whatsapp
- Twitter
- Bijeenkomsten
- Via publicatieborden in de kantine, publicatie CO₂ beleid e.d.

Managementoverleg

Tijdens het (informele) managementoverleg zal 2 keer per jaar de voortgang en de resultaten van de CO₂ reductiedoelstellingen worden beoordeeld tijdens het zogenoemde management beoordeling. Tijdens dit overleg wordt er ook bepaald of bepaalde documenten / procedures / doelstellingen aangepast dienen te worden op basis van de resultaten. De hieruit volgende management rapportage is de basis voor alle overige communicatiemiddelen en momenten.

Personeelsbijeenkomst

Minimaal jaarlijks organiseert het bedrijf een personeelsbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst zal de directie de essentie van energiebesparing en reductie van CO₂-emissie toelichten. Tevens zullen de resultaten omtrent de CO₂-reductie besproken worden.

Externe communicatie

Publicatie van onderstaande documenten onze bedrijfswebsite, Facebook-pagina en SKAO-website

- (Half) jaarlijkse footprint
- (Half) jaarlijkse EMP
- Initiatieven op het gebied van CO₂-reductie waarin men deelnemer is.
- CO₂ certificaat

Financiën

Kosten gerelateerd aan onze CO₂-emissie worden separaat geboekt. Jaarlijks wordt door directie een budget vastgesteld, deze is te vinden in paragraaf 8.4.

7.4 Planning

Per jaar stelt de KAM-coördinator voor de CO₂ prestatieladder in samenspraak met de directie een communicatieplanning op. Deze planning is gebaseerd op reeds bekende vergaderpatronen die zowel intern als extern vastgelegd zijn. Aansluitend geven we per communicatiemoment aan wat, hoe en door wie er gecommuniceerd wordt alsmede wie er verantwoordelijk is voor de input. Tijdens de jaarlijkse evaluatie van ons EMP worden ook de resultaten van de communicatiematrix besproken en waar nodig bijgesteld.

Tabel 7-c: Communicatiematrix intern / extern					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Frequentie	Actiehouder
Directie Medewerkers Eigen als inleen	Eigen website	Footprint (half) jaarlijks EMP Kansen & Reductieschema	Informereren & draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-coördinator
	Website SKAO	Initiatieven Projecten met gunningsvoordeel	Informereren	2 X per jaar	KAM-coördinator
	Facebook Whatsapp	Vermelden CO ₂ gerelateerde nieuwsitems	Informereren & draagvlak creëren	Continue	KAM-coördinator
	Toolboxmeetings	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie	Informereren & draagvlak creëren, vergelijken reductiedoelstellingen Maatregelen projecten, energiebeleid	2 x per jaar	KAM-coördinator
	MT-overleg				
Opdrachtgevers/ Zakenpartners	Kennisdeling bijeenkomsten/ project bespreking	CO ₂ maatregelen	Informereren & kennisdeling draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-coördinator
	Eigen website	CO ₂ footprint/ EMP	Informereren & kennisdeling draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-coördinator
Onderaannemers Leveranciers Transporteur	Leveranciers/ beoordeling	Milieubelasting	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-coördinator + directie
	Eigen website	Speciaal ingericht CO ₂ -onderdeel	Informatie & kennisdeling	2 x per jaar	KAM-coördinator + directie
	Eigen website	CO ₂ footprint/ EMP	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 x per jaar	KAM-coördinator
Brancheorganisaties en participaties	Eigen website	Doelstelling en keteninitiatieven	Informatie & kennisdeling	1 x per jaar	KAM-coördinator + directie

Tabel 7-d: Communicatie-matrix projecten met gunningsvoordeel					
Doelgroep	Instrument	Inhoud	Doel	Frequentie	Actiehouder
Opdrachtgevers Projecten	Verzamelen gegevens projectmap	Project specifieke gegevens voor berekening CO ₂ en Reductie	Informatie & kennisdeling	Maandelijks	Projectleider met input administratie
	Beheren gegevens	Gegevens opslaan in projectmap	Informereren & draagvlak creëren, kennisdelen	Minimaal 2 x per jaar	Projectleider
	Verwerken gegevens	Verwerken gegevens in voortgangsrapportage en EMP	Informatie & kennisdeling	Continu	Projectleider
	Vaststellen rapporten	Vaststellen energiebeleid, reductiedoel en maatregelen e.d.	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Directie
	Communiceren intern (doelgroep)	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, certificeringstraject, maatregelen voor reductie, energiebeleid	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	KAM-coördinator
	Communiceren extern (Doelgroep)	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang	Informatie & kennisdeling, draagvlak	2 keer per jaar	Projectleider

		doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie, energiebeleid	creëren		
	Informerende medewerkers	Activiteiten/lopende zaken en initiatieven vermelden, voortgang doelstellingen, EMP, maatregelen voor reductie, energiebeleid voor het betreffende project	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Projectleider / KAM-coördinator
	Uitvoeren volledig project	Monitoren en evaluatie gehele proces project.	Informatie & kennisdeling, draagvlak creëren	2 keer per jaar	Projectleider/directie
	Bouwwergaderingen Indien van toepassing	Voortgang project m.b.t. uitgevoerde maatregelen/ eisen	Controleren/ handhaven maatregelen	Kwartaal	Projectleider/directie

7.5 Risico's

Bij het opstellen van ieder communicatiebeleid moeten wij hier rekening houden met de mogelijke risico's. De volgende risico's zouden een mogelijk scenario kunnen zijn:

- medewerkers krijgen te veel informatie waardoor ze CO₂-moe kunnen worden en daardoor geen bijdrage leveren aan het te creëren draagvlak
- te weinig communicatie waardoor de uit te dragen boodschap niet eenduidig, helder en actueel is
- beëindiging arbeidsovereenkomst van sleutelpersonen
- te weinig medewerking vanuit de directie die zou moeten zorgen voor de benodigde input.

Deze risico's denken wij op de volgende manieren te ondervangen:

- aandacht voor nieuws wat een meerwaarde heeft en niet beperken tot zaken die verplicht zijn
- per kwartaal één moment ter bespreking van de CO₂-energiereductie gerelateerde zaken
- in diverse overlegstructuren (waaronder MT-overleg) CO₂ als vast agendapunt opnemen
- controle op de realisatie van het communicatieplan vindt middels de interne controle en audit plaats

7.6 Conclusie invalshoek Transparantie

Conform communicatieplan is er meerdere keer overleg geweest op directieniveau. Verder zijn de volgende activiteiten uitgevoerd:

- zelfevaluatie
- interne audit
- interne controle
- systeembeoordeling
- EMP
- tussentijdse evaluatie

De toolboxes worden via Facebook intern gecommuniceerd.

Er is communicatie op de eigen website en op de site van SKAO.

De maatregelenlijst van SKAO is ingevuld en belangrijke punten zijn uitgelicht.

Belangrijk doel voor 2024 is het verdiepen van het bewustzijn bij de medewerkers. Hiervoor zijn extra inspanningen nodig. En daarnaast het genereren van de noodzakelijke data, vereenvoudigen van de methodiek.

8 Invalshoek Participatie 1d-2d-3d

Het doel van deelname aan een brancheorganisatie is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën (initiatieven) en ontwikkelingen op het gebied van CO₂-reductie tot stand kunnen komen, zie tabel 8-a voor actieve deelname.

Branche/ leveranciers	Deelnemingsvorm	Frequentie	Doel	Deelnemer
SKAO	Lidmaatschap	2 x per jaar	Publicatie CO ₂ -reductie	KAM-coördinator
Cumela Nederland	Lidmaatschap	Minimaal 2 x per jaar bijeenkomst	Nieuwe ontwikkelingen m.b.t. duurzaamheid en grondstoffen Initiatieven ontwikkelen	KAM-coördinator, directie
Ten Brinke	Bijeenkomsten	Minimaal 2 x per jaar	Initiatieven m.b.t. reductie	KAM-coördinator, directie

8.1 SKAO

De Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen (SKAO) is verantwoordelijk voor alle zaken de ladder betreffende: 'het gebruik, de doorontwikkeling, het beheer van het certificeringschema, verbreding van deelnemende sectoren e.d.'

Kwaliteit van de groei is belangrijker dan de groei zelf. De CO₂-Prestatieladder heeft slechts toegevoegde waarde als het resulteert in blijvende CO₂-reductie, innovatie en samenwerking bij de gecertificeerde bedrijven. SKAO wil dit realiseren door

een sterkere regierol op zich te nemen die erop gericht is om sector specifieke kennis over CO₂-reductie en maatregelen te ontsluiten.

Uitgangspunt is dat alle gebruikers van de ladder (zowel aanbesteders als opdrachtnemers) er belang bij hebben dat er sprake blijft van één effectieve CO₂-Prestatieladder.

De SKAO heeft de volgende doelstellingen:

- Het beheer en de doorontwikkeling van de CO₂-Prestatieladder
- Het creëren van draagvlak bij marktpartijen en maatschappelijke organisaties voor de benadering en de werkwijze van de CO₂-Prestatieladder
- Het bevorderen en faciliteren van een effectieve dialoog tussen bedrijven en maatschappelijke organisaties over klimaatvriendelijk ondernemen gericht op concrete CO₂-reductie
- De bevordering van de ontwikkeling van sector brede CO₂-reductieprogramma's door participerende bedrijven en de actieve deelname daaraan
- Het bevorderen van breed gebruik van de CO₂-Prestatieladder in meerdere sectoren.

8.2 Cumela

Cumela is dé brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Cumela informeert, verbindt, ontzorgt en ondersteunt aangesloten bedrijven en zorgt voor een gezonde sector, nu en in de toekomst.

De kerntaken zijn:

- Het behartigen van de belangen van onze sector en bevinden ons in het (politiek) maatschappelijke speelveld. Op regionaal, provinciaal, landelijk en Europees niveau houden we ons bezig met deskundige, krachtige en effectieve lobby voor de Cumela-sector.
- Streven naar een gelijkwaardig speelveld voor alle ondernemers in de Cumela-sector en maken bindende afspraken, sluiten overeenkomsten en onderhandelen over regels namens de sector.
- Stimuleren van erkenning, herkenning, waardering en acceptatie van de sector.
- Het bundelen van krachten van de leden, zorgen dat zij kennis met elkaar delen en elkaar regelmatig ontmoeten.
- Het verlenen van diensten aan individuele ondernemers in de Cumela-sector. We hebben specialistische kennis in huis en bieden (betaald) advies op maat.
- Het aanbieden cursussen, opleidingen en verzekeringen
- Kennisbron, het organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten, kleinschalige studieclubs, provinciale contactdag en landelijke inspiratiedagen

8.3 Ten Brinke

Ten Brinke B.V. heeft zich met een eigen visie zelfstandig ontwikkel tot een vooruitstrevend agrarisch adviserend en toeleverend bedrijf, waarbij teel technische kennis centraal staat. Het productenpakket is dan ook gericht op de gehele teelt: zaaizaden, meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen. Met een eigen laboratorium voor grond- en gewasonderzoek. Ten Brinke B.V. zoekt bewust naar uitdaging om teeltoptimalisatie voor onze klanten te verbeteren. Dit omdat hier de meeste kansen liggen om de teelt rendabeler te maken. Het streven naar grensverleggende oplossingen daagt onze medewerkers uit en geeft onze klanten voorsprong, wetende dat:

Als Ten Brinke het niet kan, kan niemand het

Informatiebijeenkomsten

In wintermaanden organiseert Ten Brinke BV voor alle klanten en relaties bijeenkomsten: voor loonwerkers, akkerbouwers, bloembollentelers en hoveniers (groenvoorziening). Deze bijeenkomsten bevatten veel praktische informatie over nieuwe ontwikkelingen, lopend onderzoek en "slimme" bemesting van de gewassen.

8.4 Initiatieven

Rijpma neemt deel aan het initiatief "Elektrificeren in de GWW" van Cumela Nederland. Hierbij wordt nagedacht over de transitie naar elektrificatie van grote machines.

Eigen initiatief 'Klaver mee zaaien'

Door de aanschaf van een Multi-doserende zaaibak kan Rijpma, op verzoek van de opdrachtgever, in één werkgang klaver- en graszaad op verschillende zaaidieptes zaaien. Door het toevoegen van klaverzaad wordt de stikstof gebonden en is er minder kunstmest nodig voor een gezond gewas met een hoge opbrengst.

Dit initiatief is in samenwerking met de leverancier Ten Brinke en de leverancier van de zaaibak tot stand gekomen.

8.5 Budgetplan

Door onze directie werd in september 2022 besloten om over te gaan tot certificering van de CO₂-prestatieladder. Daarmee werd impliciet het benodigde budget beschikbaar gesteld voor het behalen van het CO₂ certificaat niveau 3.

Tabel 8-b: Besteedbaar budget CO ₂ -prestatieladder	
Certificatie	

Implementatie-audit certificatie ladderniveau	€	2.400
Opvolgingsaudit 1	€	1.890
Opvolgingsaudit 2	€	1.890
Evaluatie carbon footprint gegevens	€	550
Inrichten en beheer CO ₂ portfolio	€	1.000
Participatie		
Tarief SKAO - CO ₂ -Prestatieladder	€	250
Cumela Nederland	€	1.000
Publicatie		
Aanmaken websitepagina CO ₂ -prestatieladder	€	150
Aanpassen website tekst Kwaliteit	€	250
Communicatie		
Media, magazines en brochures	€	600
Interne en externe communicatiedocumenten	€	600
CO₂-reductie		
Uitvoeren energiemangement plan	€	3.000
Totaalbudget voor 2023	€	9.200

8.6 Conclusie invalshoek Participatie

Rijpma is zowel passief en actief betrokken bij initiatieven van de brancheorganisatie.

Rijpma stelt voldoende middelen ter beschikking voor deelname en onderzoek.

9 Uitvoering van de CO₂-reductiedoelstellingen

Dit hoofdstuk behandelt de uitvoering van de reductiedoelstellingen middels de Plan, Do, Check, Act cyclus.

9.1 "plan"

Doelstellingen
Maatregelen
Planning vastleggen

Opstellen van de energie reductiedoelstellingen. Reductie van de kansen en planning van deze kansen is opgenomen in het kansen en reductieschema.

9.2 "do"

Uitvoeren plan

Het uitvoeren van de maatregelen benoemd in het kansen & reductie schema.

9.3 "check"

Voortgang meten en monitoren

Vaststellen of reductiedoelstellingen behaald zijn.

9.4 "act"

Bijsturen op basis voortgang, eventueel plan aanpassen

Afhankelijk van de resultaten en oorzaken van het niet behalen van reductie doelstellingen moeten:

1. reductiedoelstellingen aanpassen en/of
2. vastgestelde maatregelen die niet zijn uitgevoerd moeten uitgevoerd worden.

Tabel 9-a: PDCA-cyclus volgens ISO 14064-1 en GHG-protocol			
PLAN	In de planningsfase worden taken en verantwoordelijkheden met betrekking tot de GHG-inventarisatie uitgevoerd i.s.s.m. externe CO ₂ -adviseur		
	Frequentie	Uitvoering	Registraties
Inzicht verwerven in de context van de organisatie Boundary vaststellen	Dynamisch	Directie / KAM-coördinator	Context analyse/ Boundary
Opstellen CO ₂ -beleid	Eénmalig	Directie / KAM-coördinator	Beleidsverklaring
Inrichten van het team m.b.t. CO ₂ met taken & verantwoordelijkheden	Eénmalig	KAM-coördinator	Functieomschrijvingen
Uitvoeren en opmaken energiebeoordeling	Jaarlijks	KAM-coördinator	Energiebeoordeling
Significante verbruiken verzamelen	Jaarlijks	KAM-coördinator	Excel overzicht: Verbruiken
CO ₂ -emissies berekenen	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	
Kansen & reductieschema opstellen	Dynamisch / éénmalig	KAM-coördinator	Kansen & reductieschema
Reductiedoelstellingen opstellen	Eénmalig	Directie / KAM-coördinator	Doelstellingen in EMP
Maatregelen opstellen	Jaarlijks	Directie / KAM-coördinator	EMP
Budgetplan opstellen	Jaarlijks	Directie	EMP
Inkoopbeleid opstellen m.b.t. CO ₂	Jaarlijks	Directie	Procedure inkoop
Energie managementplan opstellen (EMP)	Jaarlijks	KAM-coördinator	EMP
Directiebeoordeling opmaken	Jaarlijks	Directie / KAM-coördinator	Directiebeoordeling

DO			
In de do-fase, implementatie en uitvoeringsfase, wordt de inventarisatie uitgevoerd.			
Energiestromen in kaart brengen	Frequentie	Uitvoering i.s.s.m administratie	Registratiedocument i.s.s.m. leveranciers
Aardgas gebouwen	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Elektriciteit gebouw	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Brandstoffen	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Overige verbruiken	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Business Travel/ zakelijk kilometers/ vlieg reizen e.d.	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Inkoop materialen en goederen	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Afval gegevens	Maandelijks	KAM-coördinator	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Overige zaken			
Investerings	Halfjaarlijks	Directie	Facturen / Overzichtslijsten/ Excel overzicht
Interne & externe communicatie	Halfjaarlijks	Directie / KAM-coördinator	Toolboxen / bouwvergaderingen
CO ₂ - emissies factoren bepalen	Jaarlijks	KAM-coördinator	Footprint en EMP
Berekeningen CO ₂ -emissies	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Excel Sheet
Uitvoeren van de maatregelen	Dynamisch	Directie	EMP
Maatregelenlijst SKAO invullen	Jaarlijks	KAM-coördinator	Maatregelenlijst
Opstellen Footprint	Jaarlijks	KAM-coördinator	Footprint
Opstellen EMP-concept	Jaarlijks	KAM-coördinator	EMP
Aannames en/of uitsluitingen definiëren	Jaarlijks	KAM-coördinator	EMP
CHECK			
In de check-fase worden de uitgevoerde registratie gecontroleerd.			
	Frequentie	Uitvoering i.s.s.m administratie	Registratiedocument
Interne controle van verbruiken middels inkoop facturen, overzichten e.d.	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
Interne audit	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
CO ₂ -emissies factoren controleren	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
Evalueren inkoop gegevens	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
Evalueren uitgevoerde maatregelen	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
Evalueren CO ₂ -emissies	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
Evalueer resultaten aan de doelstellingen	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
Evalueer de interne en externe communicatie	(half) Jaarlijks	KAM-coördinator	Interne audit formulier
ACT			
In de act-fase worden de plannen bijgestuurd en de kunnen maatregelen gewijzigd worden			
	Frequentie	Uitvoering i.s.s.m administratie	Registratiedocument
Maatregelen bijstellen	Jaarlijks	Directie / KAM-coördinator	EMP
Reductie doelstellingen wijzigingen	Jaarlijks	Directie / KAM-coördinator	EMP

9.5 Conclusie Uitvoering

Eén maatregel is uitgevoerd, vervanging van enkele oudere tractoren door nieuwe, schonere met volgsysteem. Daarnaast is er per maart 2023 groene stroom ingekocht.

Er waren geen overzicht lijsten bij de leveranciers opgevraagd ter controle van de ingevoerde gegevens

10 Samenvatting

Sinds 2020 zijn we bezig om inzicht te verkrijgen in onze CO₂-emissie.

We zijn gestart met het in kaart brengen van onze verbruiken in de energiebeoordeling. Deze beoordeling is voor 2023 aangevuld met actuele en verdiepende informatie.

Onze totale emissie in 2023 is 1062,86 ton CO₂.

Van deze emissie wordt er 1,22 ton CO₂ toegerekend aan de kantoren en 1052,97 ton CO₂ toegerekend aan onze werken.

Scope 1 Algemene doelstelling, reductie van 63% in 2028 t.o.v. het referentiejaar

Er is een reductie van 4,64% t.o.v. het referentiejaar.

De geformuleerde doelstelling van 2028 zal niet haalbaar.

Scope 2 Algemene doelstelling, reductie van 36% in 2028 t.o.v. het referentiejaar

Er is een reductie van 77,71% t.o.v. referentiejaar.

De geformuleerde doelstelling is nu reeds behaald en moet aangepast worden

Conclusie

Onze reductiedoelstellingen zijn niet correct gekozen, deze zullen we voor 2024 wijzigingen zodat deze meer realistisch en haalbaar zijn. We zullen actief aan de slag gaan om de voorgestelde reductie maatregelen te beoordelen op haalbaarheid en uitvoeren indien mogelijk.

We willen deze voor 2024 aanpassen.

De nieuwe doelstellingen voor 2024 en verder tot 2028:

Scope 1 15% CO₂-reductie in 2028 t.o.v. het referentiejaar

Scope 2 100% CO₂-reductie in 2028 t.o.v. het referentiejaar

Nieuwe Sub doelstelling scope 1
 Alternatieve brandstoffen 15% CO₂-reductie in 2028 t.o.v. het referentiejaar

Tabel 10-a: Reductie voortgang CO₂-emissie uitgedrukt in tonnen

Emissie scope	Referentiejaar 2020	2023	Reductie huidig jaar in % t.o.v. referentiejaar	Nieuwe doelstellingen	Reductie getoetst aan nieuwe doelstellingen
Scope 1	1112,01	1060,50	Reductie 4,63%	15%	Niet behaald
Scope 2	10,57	2,36	Reductie 77,71%	100%	Niet behaald
Scope 1 Alternatieve brandstoffen	--	--	-	15%	-